

קוה אל ה' חזק ויאמץ לבך וקוה אל ה' - לא להרפות מלקוות אל ה' ואל ישועתו!!!

« בשום מצב לא יפול לב האדם להתייאש מן הרחמים!!! »

כתיב בפרשת השבוע לישועתך קויתי ה' (בראשית מט, יח), ואיתא במדרש (בר"ר צח, ט) בזה"ל: "אמר רבי יצחק, הכל בקווי (-הכל באה ע"י קווי לה). יסורין בקווי, קדושת השם בקווי, זכות אבות בקווי, תאותו של עוה"ב בקווי. יסורין, הה"ד אף ארץ משפטיה ה' קווינך (ישעיהו כו, ח) אלו יסורין, לשמך (שם) זו קדושת השם, ולזכרך (שם) זו זכות אבות, תאנות נפש (שם) זו תאותו של עוה"ב. חנינה בקווי ה' חננו לך קוינו (שם לג, ב), סליחה בקווי כי עמך הסליחה (תהלים קל, ד) מה כתיב בתריה קויתי ה' (שם ה). לפי שהיה יעקב אבינו רואה אותו וסובר בו שגאולה מגעת בימיו, כיון שראה שמת מיד אמר לישועתך קויתי ה' (בראשית מט, יח), "עכ"ל המדרש.

הדומם ראוי להמשך אחר חלק אלקי, ולא הנפש אחר החומר, כסוסי פרעה שהסוסים נמשכו בע"כ לים אחר העגלות."

"וזהו יהי דך" - שהוא על דרך התורה, ועכ"ז אם בא הנחש 'עלי הדרך', ונשכו והחטיאו, או מי שעולה במסילת יחיד, והשפיון בא ונשכו, בחי הנושך עקבי סוס, עכ"ז לישועתך קויתי ד', ולא יאמר נואש, כי עוד בו חלק יעקב שלא נפגם."

"וז"ש המדרש (בר"ר שם צח, ט), אר"י הכל בקיווי יסורים בקיווי וכו' תאותו של עוה"ב בקיווי וכו' חנינה בקיווי. 'יסורין בקיווי', הוא כמו"ש לעיל, אף שלבו הי' בטוח כי מרוב היסורים ר"ל ישלח לו עזרו מקודש ורפואתו קרובה לבא, ואם לדאבון לבו עוד לא יזכה להטבה, עכ"ז יחזק ויאמץ לבו ויקוה אל ד', כמאחז"ל (ברכות לב:) קוה וחזור וקוה."

"תאוותו של עוה"ב" - היינו דנדוע, 'בינה' היא מקור התשובה, ובינה היא בסוד עולם הבא, היינו אף מי שהוא בשפל המצב מאוד ועני ודל בדעת, עכ"ז יחל ויקוה לישועת ה' שיאיר לו ה' את עיניו ויורה לו דרך התשובה."

"חנינה בקיווי", היינו, אף מי שיודע שפל מצבו שמצדו אין מגיע לו כלל וכלל, רק מבקש מאוצר מתנת חנם חנני, מצד חסדי ה' כי לא תמנו, ייחל ויצפה לישועת ד' שהוא מרחם על כל בריותיו. וזה שנאמר בתה"ק וְנָסַע דָּגַל מִחֲנֵה בְנֵי דָן מֵאֶסֶף לְכָל הַמִּחְנֵת (במדבר י, כה), היינו דן הי' מאסף ומגביה ומעלה כל המחנות שהי' בשפל המצב, כי הי' מחזק אותם לעבוה"ק, שיקוו לישועת ד' ושיבטחו בשם כי הוא הטוב והמטיב לכל ומרחם על כל הנפשות."

"ואף על הנפשות שנפסקו ח"ו ממקור רחמים פשוטים, וכמו"ש הרב המגיד בעבודת ישראל, שבפרשיות מקץ ויגש נפקד מקום שם הוי', שמורה על רחמים וחסדים פשוטים, עד לישועתך קויתי ה'. והיינו כמו"ש, כי אף נפשות האלה יבטחו בה' כי הוא הטוב והמטיב לכל. וכמאמר הכתוב הודו לה' כי טוב (תהלים קו, א)."

"וזהו מאה"כ טעמה כי טוב סחרה לא יכבה בלילה נרה (משלי לא, יח), היינו, מי שזוכה וטועם עריבות ומתיקות מאור הדעת שמספרו 'טוב', ויודע ומבין שהוא הטוב ומטיב לכל, לא יכבה בלילה נרה, כי אף בעת החשכות יאמין ויבטח בשם אלקי שירחם ויאיר לו כל החשכות, כש"כ כי אֲשֶׁב בַּחֹשֶׁךְ ה' אֹרֵךְ לִי (מִיכָה ז, ח), "עכלה"ק של הישמח ישראל.

« המעלות הגדולות של המְקוֹה אל ה'!!! »

בספר אוצרות הרמח"ל (ח"ד, דף רמ"ו), בדרוש בענין הקיווי, כתב בא"ד וז"ל: "המְקוֹה, תמיד בשמחה בלי צער וכו', ואפילו אם יתמהמה מחכה, נמצא התקוה מחי' אותו. ומי שאינו מקוה מיד מת, ונשאר רחוק מה' (ונענש על שאינו מקוה לה). ומי שהוא מקוה נאמר בו כי אֲשֶׁב בַּחֹשֶׁךְ ה' אֹרֵךְ לִי, ה' דייקא, לישועתך קויתי ה'."

"המקוה, אע"פ שיש לו מעט מעשים טובים לא יבוש, שנאמר ויִדְעַתְּ כי אָנִי ה' אֲשֶׁר לֹא יִבְשׁוּ קוֹי (ישעיהו מט, כג), וזה, כי יש לדל תקוה, ומי שהוא

הישמח ישראל מביא את דברי המדרש הזו ומבאר בארוכה בטודו"ד, ונעתיקו במלואם, וז"ל: "...היינו, יעקב אבינו ע"ה הי' צופה ומביט באחרית הימים, וראה כל היסורים והצרות והרפתקאות שיעברו על בניו, כיון שראה את שמשון ניחם את נפשו כי סובר בו שהוא מלך המשיח והוא יגאל ויפדה את בניו מצרותיהם. כיון שראה אותו שמת, אמר אף זה מת לישועתך קויתי ה', מאמין אני עוד באמונה שלימה שהבורא ב"ה הוא המהוה כל היות ומסבב כל הסיבות ודורש טוב לעמו ודובר שלום לכל זרעו, ומסתמא עוד לא בא מועד ועת לגאולתם, ומצפה ומקוה ומייחל אני לישועת ד' עד מהרה שישקיף וירחם ד' עליהם."

"ומזה נוכל לדעת להשכיל מוסר ודרך לעבודת ד' ולצפות לישועה. וצא ולמד מיעקב אבינו ע"ה, כשראה כל הרפתקאות והגלים והצרות שיעברו על בניו, שבכל יום הי' קללתו מרובה מחבירו ח"ו, וכשראה את שמשון ניחם את נפשו וסבר שהוא מלך המשיח וקץ שם לחשך, ועכ"ז כשראה אותו שמת אמר לישועתך קויתי ה' ולא נסוג אחור, והי' מחזק א"ע בהתחזקות אמיתי ואמר לישועתך קויתי ה', ומסתמא אינם כדאים וראוים עוד (ר"ל, עדיין) לישועת ה'."

"כמו כן בעת התגבר הדינים ח"ו על האדם ר"ל, ובעת התגברות הצרות שא"א לסבול עוד, ועומד לכלה ח"ו, חושב בדעתו שבוודאי הוא עת הישועה ועת צרה היא ליעקב וממנה ישוע, ועכ"ז אם לדאבון לבו ח"ו מתגברים עוד היסורים בל יתרעם ויהרהר, ובפרט שיאמר לנפשו נואש ח"ו, רק יקוה ויחזור ויקוה ויאמץ את נפשו בד' כי חסדי ד' לא תמנו, ולא ידח ממנו נדח ולא יאבד ניצוץ מישראל ח"ו, ומסתמא איננו כדאי וראוי עוד לישועת ד'."

"וכמו"כ גם בעניני דרכי עבודת ה', וכמאה"כ הי' דן נחש עלי דרך שפיון עלי ארץ הנשף עקבי סוס ויפל רכבו אחרו. לישועתך קויתי ה' (שם), היינו עפ"י מאחז"ל (קידושין ב:) שהתוה"ק נקרא 'דרך', דכתיב את הדרך ילכו ב"ה (שמות יח, ט). וההפך מ'דרך' ל'ארח', דרך הוא דרך הרבים שרבים דשין בו, אורח הוא שביל ומסילה ליחיד שעצמו דרך אשר ילך בו. וזה, אם האדם דימה בנפשו שמשג השגת הבורא ב"ה, והולך בדרכי גבוהים ורמים עד שעושה לעצמו דרך הישר לעלות להר ה', וגם הוא בחי' מרכיב צורה על החומר, וכמו"ש ע"ד לְקַסְתִּי בְּרַכְבִּי פָּרְעָה (שיר השירים א, ט) שחלק

בריא לגמרי, והוא האמין בברירות, שהרי זה היה גילוי שמימי אליו, והגם שלא גילו לו באיזה יום זה יקרה, אבל אמרו לו מן השמים בברירות שאכן יום זה יגיע.

האם לאדם כזה צריך לתת לו 'מצוה' שיאמין שיבוא היום שיקום בבוקר מבלי שום זכר למחלתו, ברור שלא, הרי פשוט וברור שאדם זה ילך לישון עם התקווה שמחר יהיה האות הזה.

והנמשל הוא, שהנה מאחר שכבר הובטחנו ע"י התורה הק' שבא יבוא משיח צדקנו, לכן אנחנו מחכים לו, בכל עת ובכל זמן מחמת הגודל הבטחון שזה יקרה.

אבל עדיין הגם שמאמינים שבא יבוא המשיח, אבל גודל הצפיה תלוי בהבנה והכרה שאכן טוב לנו ענין ביאתו של משיח, כדוגמת המשל, לאיש שהבטיחו לו שיתרפא ממחלתו, שברור הדבר שטוב לו.

« עצם הקיווי ממשך הישועה!! »

והאמת היא, שבספרי חסידות מבואר ענין פנימי ועמוק יותר בכח האמונה, והיא, שעל ידי אמונה גם פועלים שימושך הדבר ממקומו בשרשו ממקור, בפועל ממש. ממילא מובן דעל ידי הקיווי פועל הישועה, ומביא הגאולה שלימה.

וכמו דאי' בספה"ק **אוהב ישראל** מאפטא ז"ע בשם הרה"ק ר' מיכל מזלאטשוב ז"ע (פ' נח) עה"פ ויבא נח וגו' מפני מי המבול (בראשית ז, ז), וז"ל: "ופרש"י ז"ל, אף נח מקטני אמונה היה וכו', והלא פלא גדול לחשוד את נח הצדיק שהיה מקטני אמונה בהש"ת ח"ו. ונ"ל דתיבת 'אמונה' יש לו ב' פירושים, א' כפשוטו, האמנת הדבר שבודאי יהיה כך, ע"ל אמונה מלשון ויהי אמן את ה' (ספרי ב, ז), והוא לשון המשכה וגידול, כי באמונה יש כח זה שע"י האמונה יומשך הדבר הזה ממקורו ויבא, היינו ע"י שהוא מאמין בהש"י ובטח בו באמונה שלימה על שום איזה דבר אז נמשך הדבר ההוא ויבא בשלימות."

"והנה נח הצדיק בוודאי האמין בשלימות בכל אשר דיבר אליו הש"ת בכלל לבבו ובכל נפשו בתמימות כדרכו הטוב מאז ומקדם, אך בדבר זה היה ירא להאמין באמונה שלימה בכלל לבבו כי אולי היה הוא הגורם להבאת המבול היינו ע"י שלימות אמונתו יומשך בוודאי מזה הבאת המבול, ולא היה יודע איך ליתן עצות בנפשו מה לעשות. וזהו שפירש"י ז"ל מקטני אמונה, היה מאמין ואינו מאמין, ר"ל, באמת היה מאמין רק שירא להאמין בשלימות שהש"ת יביא המבול כי אולי יהיה הוא הגורם לזה וכנ"ל, עד שדחקוהו המים וכו', והבן היטב ודפח"ח, עכ"ל הק'."

וכפי שמסופר מקדוש ישראל אור שבעת הימים הבעש"ט הק' ז"ע, שנקלע אליו פעם אדם חשוך בנים, ונתברך מפי קדשו, וכעבור שנה נתקיימה הברכה ונולד לו בן. וטענו תלמידי הבעש"ט הק' בפני רבם, מפני מה נגרעו המה יותר, שהלא הם נמצאים תדיר אצל הרבי וזוכרים ומבקשים ממנו שיפועל עבורם ישועה, ואין הם נושעים כ"כ מהר, כמו אדם זר הלזו שמיד נענה ונושע.

והשיב על כך הבעש"ט הק' במסר נוקב, כי דוקא הוא מרוב פשטותו ותמימותו, היה לו אמונה איתנה ותמימה, שכאשר ברכתי אותו בבן זכר, היה ברכתי כ"כ מוחשי ואמיתי, עד שכבר הלך לקנות עריסה ועגלה לתינוק, ואמונתו החזקה היא זו שגרם להמשיך לו ישועה במהרה. לעומתו, אתם, כנראה שאין לכם האמונה האיתנה הדרושה מכם מן השמים, והיא שמונעת מכם להיושע מאחר שחסר לכם כח ההמשכה לפי דרגתכם, שתממש את הברכה שתתקיים.

דל ממעשים טובים יש לו תקוה, כי השם מתגלה עליו ומעביר כל פשעים. וזה סוף התיקון - מגודל תקות כל ישראל באורך הגלות ובטוחים באמונה שיגאלו. וסוף התקוה, ומשתי את עון הארץ (זכריה ג, ט). וזה, לישועתך קויתי, כי זהו כבוד המלך שבטוחים בו. בא חבוק והעמידה על אחת - אמונה - תקוה."

"המקוה, אפילו נכנס בגהינום יוצא ממנו, שנאמר וקו' ה' יחליפו כח יעלו אבר וכו' (ישעיהו מ, לא), ותקותו היא טהרתו. 'מקוה ישראל' ממש, כי הוא במדרגה עליונה שאין עושה בו פגם - אם חטאת מה תפועל (איוב לה, ו). וזהו סוד התשובה שהוא ממש שב אל מקורו, והסטרא אחרא לא יכלה לו, ונאמר שובך ישראל עד ה' (הושע יד, ב)."

"כן המקוה הוא ממש בוקע בקו תקותו, ועושה נקב וסדק לעלות תחת כסא הכבוד, וזה, 'לישועתך קויתי ה'". וזה יחל ישראל אל ה' כי עם ה' ה'סד (תהלים קל, ז), במקום שמתגלה יקו"ק מתגלה חסד, ואין פגם מעכב. וכמו שקויה בחייו לה', כן לאחר [מותו] כשמתגברים כנגדו הדינים, הוא מתחזק בתקותו עד ה' ונקשר בו, ומסתלק ברגע. וזה 'לישועתך קויתי', אינו אומר לישועתך אקוה, אלא 'קויתי' - בחיי, כן אחר המות לא יבושו הקוים."

"בזמן שהצדיקים בצרה נאמר עמו אנכי בצרה (תהלים צא, טו), כביכול. ובכח התקוה יוצא מן הצרה, הוא, וכביכול יוצא עמו. כמו שנאמר במצרים יצאו כל צבאות ה' (שמות יב, מא) עם השכינה. וזה, 'לישועתך קויתי' - לישועתך ממש, ישועת ה' שהיה עמו בצרה, קויתי ה' לישועתך."

"בא וראה, הצדיקים מעלים תפלותיהם לאזני המלך, שנאמר ויתפלל אל ה' (מלכים ב' ד, לג), ויצעק אל ה' (שמות טו, כה). ובזמן שיש הרבה מקטרגים, הם מפסיקים ומעכבים התפלה מלעלות, שנאמר בו ספותה בענן לך מעבור תפלה (איכה ג, מד). אבל בצדיקים המקוים ועושים נתיב ובקיעה בתוך עננים, הקב"ה כביכול יורד לשמוע תפלתו מפיו של המקוה, סוד זה קויה קויתי ה' ויט אלי וישמע שועתי (תהלים מ, ב). וזה לישועתך קויתי (בראשית מט, יח), מה שאני מקוה - אני עושה שתבוא ישועתך בשם הזה, בלי שיתעכב על ידי המקטרגים, עכ"ל."

« קנה ותחזור וקוה!! »

ובספר הקדוש תקט"ו תפילות להרמח"ל, בתפילה ג' כתב בא"ד בזה"ל: "ועתה יגדל נא כח ה' פאשר דברת לאמור (במדבר יד, ז), מיד יאמר בשכינה ובישראל קומי אורי כי בא אורך וכבוד ה' עליך זרח (ישעיהו ס, א). שלימות היחוד שאינו מתפרד, מתוך קיווים של ישראל ימשך לגביהם בכמה קוים שבהם, ויעלני מבור שאון מטיט היין (תהלים מ, ג), כמו שמעלה מי שעומד בבור בחבלים, מיד חבלים נפלו לי בנעמים אף נחלת שפרה עלי (תהלים טז, ו), לישועתך קויתי ה' (בראשית מט, יח)."

"וכן אומר הנביא יעשה למחכה לו (ישעיהו סד, ג), וכן אנו אומרים בתפילה 'את צמח דוד עבדך מהרה תצמיח וקרנו תרום בישועתך כי לישועתך קוינו כל היום'. וכן איתא במדרש (ילקוט תהלים רמז תשל"ו, ומובא גם כן במדרש תהלים מזמור מ) וז"ל "למנצח לדוד מזמור קויה קויתי ה' (תהלים מ, ב), זהו שאמר ואמר ביום ההוא הנה אלהינו זה קוינו לו ויושיענו (ישעיהו כה, ט), אין ביד ישראל אלא קיווי, כדי שיגאלו בשכר קויה קויתי, וכן הוא אומר טוב ה' לקונו (איכה ג, כה). שמא תאמר עבר קציר פלה קיץ ואנחנו לוא נושענו (ירמיהו ח, כ) קויה אל ה' (תהלים כז, יד), וכתוב חזקו ויאמץ לבבכם כל המיחלים לה' (תהלים לא, כה), דוד שקויה לי עניתי, לכך קויה קויתי ה', עכ"ל."

והגאון רבי אריה זאב גורביץ זצ"ל מבראו במשל, למה הדבר דומה, לאחד שהיה חולה במחלה נוראה, וסבל מן המחלה יסורים גדולים, והנה בלילה אחד חלם שגילו לו מן השמים שיבוא יום שיקום בבוקר וימצא